

**ANALIZA SYTUACJI NA
RYNKU PRACY POWIATU PRZYSUSKIEGO
W LATACH 2017-2019**

Przysucha 2020

WSTĘP

Powiat przysuski leży w południowozachodniej części województwa mazowieckiego, graniczy z województwem łódzkim (powiat opoczyński i tomaszowski), województwem świętokrzyskim (powiat konecki) oraz z powiatami: szydłowieckim, grójeckim, białobrzeskim i radomskim ziemskim. Powiat tworzy osiem jednostek administracyjnych: Przysucha (gmina miejsko-wiejska), Borkowice, Gielniów, Klwów, Odrzywół, Potworów, Rusinów, Wieniawa (gminy wiejskie). Powierzchnia powiatu obejmuje obszar 801 km², co stanowi 2,25% powierzchni województwa mazowieckiego (21 pozycja pod względem powierzchni w województwie na 42 powiaty). Siedzibą powiatu jest miasto Przysucha, będące równocześnie największym miastem powiatu który liczy 12017 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2019). Ze względu na posiadane warunki naturalne i stan uprzemysłowienia regionu, Powiat Przysuski ma charakter rolniczy. Decydują o tym w głównej mierze stan uprzemysłowienia, oraz posiadane warunki naturalne, zależne od poszczególnych części powiatu.

Pomimo systematycznego spadku bezrobocia w powiecie zauważalny jest utrzymujący się od wielu lat deficyt większych inwestycji, powstaje mało nowych miejsc pracy. Aby powiat mógł się rozwijać we wszystkich obszarach życia społeczno-gospodarczego, niezbędne jest współpraca władz samorządowych zarówno szczebla powiatowego jak i gminnego, przedsiębiorców, partnerów rynku pracy, w celu wypracowania wspólnej strategii rozwoju rynku pracy.

Od wielu lat Powiat Przysuski zmagają się z wysokim poziomem bezrobocia. Na koniec grudnia 2019 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Przysusze zarejestrowanych było 3391 osób bezrobotnych, w tym 1562 kobiety (46,1%). Dla porównania sytuacji na koniec grudnia 2018 r., w rejestrze osób bezrobotnych zarejestrowanych było 3515 osób bezrobotnych, w tym 1664 kobiety (46,69%). Pomimo zauważalnego spadku liczby bezrobotnych i tak w dalszym ciągu bezrobocie utrzymuje się na wysokim poziomie. Stopa bezrobocia wynosiła 17,9% (stan na koniec grudnia 2019 r.) i była niższa w porównaniu do analogicznego okresu w 2018 r. o 0,5%. Dla porównania w województwie mazowiecki na koniec grudnia 2019 roku stopa bezrobocia wynosiła 4,4% i w porównaniu do roku poprzedniego spadła również o 0,5 punktu %. Mimo podejmowanych działań przez urząd pracy oraz podmioty współpracujące z nim duża część mieszkańców w wieku aktywności zawodowej pozostaje bez pracy przez dłuższy okres czasu.

Powiatowy Urząd Pracy w Przysusze analizuje dane statystyczne osób bezrobotnych, celem zbadania zmian zachodzących na przełomie lat. Uzyskana z analizy wiedza pozwala ocenić poziom aktywności zawodowej bezrobotnych, oczekiwania względem pracy i rozwoju zawodowego. Jednocześnie wyznacza kierunki działań urzędu tak aby dobrać odpowiednie formy wsparcia do potrzeb zarejestrowanych bezrobotnych. Takie działania pozwalają bowiem skutecznie przeciwdziałać wykluczeniu i marginalizacji osób niepracujących oraz dają szansę na aktywizację prowadzącą do trwałego zatrudnienia.

I. CHARAKTERYSTYKA BEZROBOCIA W POWIECIE PRZYSUSKIM

1. Poziom bezrobocia

Dane o liczbie osób bezrobotnych zarejestrowanych zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 poz. 1482 ze zm.). Województwo mazowieckie, głównie ze względu na podregion radomski wyróżnia się najwyższą w Polsce liczbą osób bezrobotnych. W grudniu 2019 roku zarejestrowanych osób bezrobotnych w województwie mazowieckim było ponad 123 tysiące, co świadczy o tym, że co 7 bezrobotny w Polsce jest mieszkańcem naszego województwa. Poziom bezrobocia w powiecie przysuskim na koniec grudnia 2019r. wynosił 17,9%. Na dzień 31.12.2019 r. zarejestrowanych było 3391 osób bezrobotnych w tym 1562 kobiety (46,1% ogółu zarejestrowanych). Natomiast dla porównania sytuacji w roku 2018 zarejestrowanych osób bezrobotnych na koniec grudnia było 3515 osób w tym 1644 kobiety (46,7% ogółu osób zarejestrowanych).

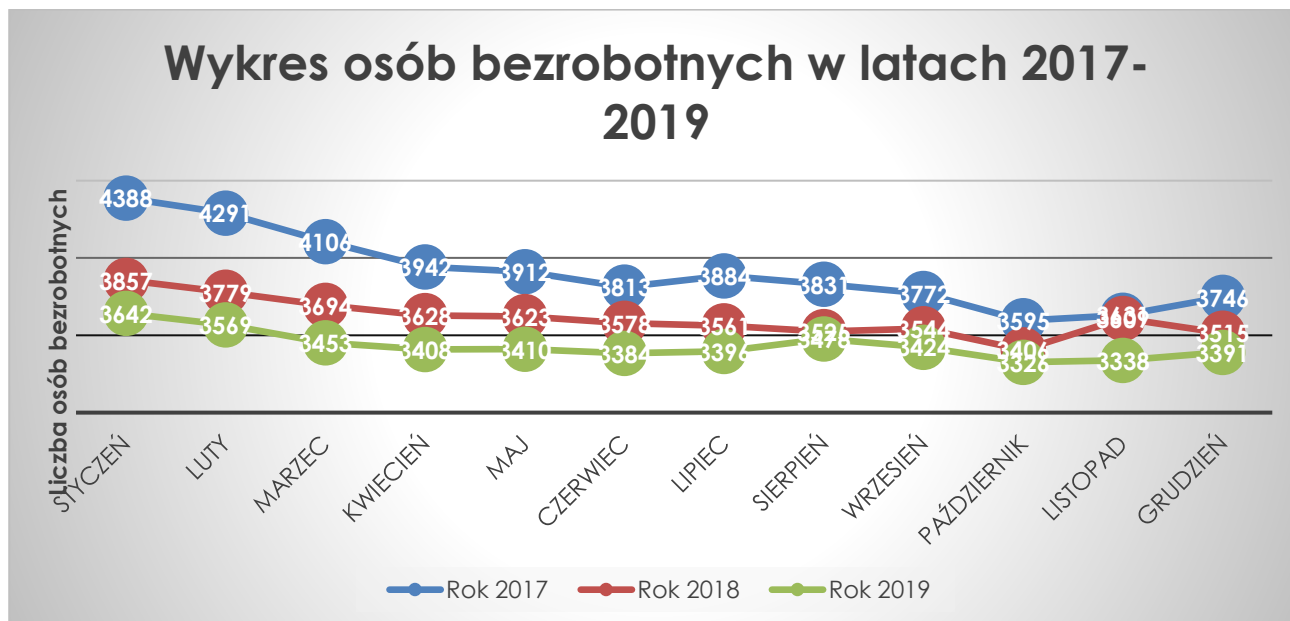
Poniżej tabela przedstawia szczegółowo liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Przysusze w latach 2017-2019 z uwzględnieniem liczby osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach z wyszczególnieniem liczby kobiet zarejestrowanych w poszczególnych okresach.

	Rok 2017			Rok 2018			Rok 2019		
	Ogółem	w tym kobiety	%	Ogółem	w tym kobiety	%	Ogółem	w tym kobiety	%
Styczeń	4388	2016	45,94%	3857	1772	45,94%	3642	1697	46,59%
Luty	4291	1955	45,56%	3779	1732	45,83%	3569	1656	46,39%
Marzec	4106	1883	45,85%	3694	1703	46,10%	3453	1611	46,65%
Kwiecień	3942	1800	45,66%	3628	1687	46,49%	3408	1598	46,88%
Maj	3912	1822	46,57%	3623	1708	47,14%	3410	1599	46,89%
Czerwiec	3813	1781	46,70%	3578	1717	47,98%	3384	1576	46,57%
Lipiec	3884	1811	46,62%	3561	1699	47,71%	3396	1580	46,52%
Sierpień	3831	1780	46,46%	3525	1690	47,94%	3478	1649	47,41%
Wrzesień	3772	1747	46,31%	3544	1682	47,46%	3424	1618	47,25%
Październik	3595	1646	45,78%	3406	1601	47,00%	3326	1550	46,60%
Listopad	3631	1679	46,24%	3609	1698	47,04%	3338	1550	46,43%
Grudzień	3746	1731	46,20%	3515	1644	46,77%	3391	1562	46,06%

Poziom bezrobocia w latach 2017-2019 z podziałem na poszczególne miesiące.

Z przedstawionej powyżej tabeli wynika, iż każdego roku bezrobocie systematycznie spada. Zauważyć można, iż najwięcej osób zarejestrowanych w urzędzie pracy jest wraz z początkiem roku, potem liczba osób bezrobotnych stopniowo z miesiąca na miesiąc spada. Sytuacja taka związana jest z pracami sezonowymi rozpoczynającymi się wczesną wiosną. Spadek ten szczególnie widoczny jest w grupie mężczyzn. Większość z tych osób na koniec roku kalendarzowego na nowo powraca do ewidencji osób bezrobotnych. Duży udział w liczbie bezrobotnych stanowią kobiety, które najczęściej z różnych przyczyn pozostają długotrwale bezrobotne. Przedłużający się brak zatrudnienia sprawia, że coraz trudniej jest im powrócić na rynek pracy. Zadaniem powiatowych urzędów pracy jest aktywizacja osób znajdujących się w takiej sytuacji, pomoc w powrocie na rynek

pracy odbywa się między innymi poprzez: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, przedstawianie ofert dostępnych w urzędzie czy też podwyższenie lub zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych poprzez różnego rodzaju kursy i szkolenia.

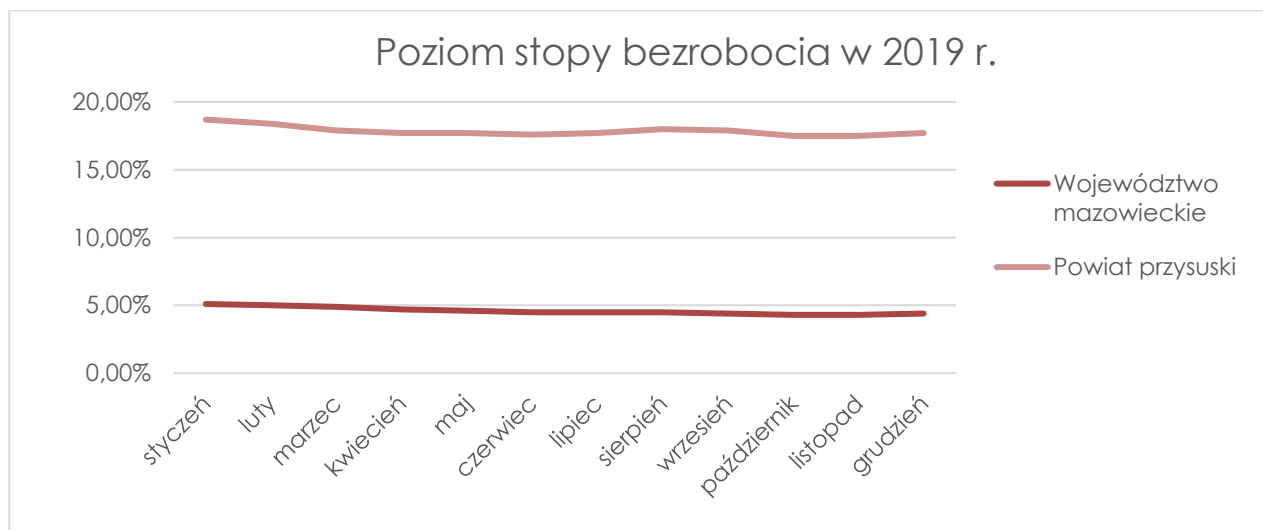
Wykres osób bezrobotnych w latach 2017-2019

2. Stopa bezrobocia

Stopa bezrobocia jest to stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby osób aktywnych zawodowo. Na koniec roku 2019 stopa bezrobocia w województwie mazowieckim wynosiła 4,4%, natomiast dla powiatu przysuskiego w tym samym okresie stopa bezrobocia wynosiła 17,7% (stan na 31.12.2019r.). Poniższa tabela przedstawia stopę bezrobocia w województwie mazowieckim oraz w powiecie przysuskim (odnotowano spadek o 0,6 punktu % w porównaniu do 2018 roku). Tabela została sporządzona na dzień 31.12.2019r. z podziałem na poszczególne miesiące.

Poziom stopy bezrobocia w poszczególnych miesiącach											
Województwo mazowieckie											
styczeń	lut	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
5,1%	5,0%	4,9%	4,7%	4,6%	4,5%	4,5%	4,5%	4,4%	4,3%	4,3%	4,4%
Powiat przysuski											
18,7%	18,4%	17,9%	17,7%	17,7%	17,6%	17,7%	18,0%	17,9%	17,5%	17,5%	17,7%

Stopa bezrobocia w poszczególnych miesiącach województwo/powiat

Stopa bezrobocia na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy przekroczyła 150% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju w dniu 30.06.2019 r. w związku z tym okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych wynosi 12 miesięcy.

3. Struktura bezrobocia

Tabela umieszczona poniżej przedstawia nam strukturę bezrobocia z wyszczególnieniem poszczególnych grup bezrobotnych w latach 2017-2019:

L.p.	Wyszczególnienie	31.12.2017 r.		31.12.2018 r.		31.12.2019 r.	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
	Ogółem	3746		3515		3391	
1.	Bezrobotni do 30 roku życia	1151	30,72%	1066	30,32%	995	29,34%
2.	Bezrobotni długotrwale	2487	66,39%	2227	63,35%	2213	65,26%
3.	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	887	23,67%	836	23,78%	871	25,68%
4.	Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	1555	41,51%	1412	40,17%	1336	39,39%
5.	Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego	1119	29,87%	987	28,07%	923	27,21%
6.	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	443	11,82%	472	13,42%	461	13,59%
7.	Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	543	14,49%	614	17,46%	599	17,66%
8.	Bezrobotni niepełnosprawni	73	1,94%	67	1,90%	63	1,85%
9.	Zamieszkali na wsi	3302	88,14%	3116	88,64%	3011	88,79%

Struktura bezrobocia z podziałem na poszczególne grupy osób bezrobotnych lata 2017-2019.

Stan osób będących w szczególnej sytuacji na rynku w latach 2017-2019, a także udział w ogólnej liczbie bezrobotnych przedstawia powyższa tabela. Analiza danych pokazuje, że w roku 2019 nadal w stosunku do lat poprzednich utrzymuje się wysoki udział osób zamieszkałych na wsi (które stanowiły 88,79 ogółu bezrobotnych) oraz długotrwale bezrobotnych, które stanowili 65,26% ogółu zarejestrowanych w urzędzie (2213 osób). Bezrobotni w wieku 50 lat i więcej stanowili 25,68% ogółu bezrobotnych widniejących w rejestrze (stan na 31.12.2019r.). W porównaniu do lat poprzednich (2017r., 2018r.) poziom bezrobocia w tej grupie utrzymywał się cały czas na poziomie powyżej 23%. Spadek bezrobocia nastąpił w 2019 r. w grupie osób do 30 roku życia, którzy stanowili 29,34% w ogólnej liczbie bezrobotnych jak i pośród osób bez doświadczenia zawodowego 27,21%. Natomiast wzrost w stosunku do grudnia 2017r. odnotowano wśród bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (z 14,49% w 2017r. do 17,66% w 2019r.) oraz wśród kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (z 11,82% w 2017r. do 13,59% w 2019r.). Według stanu na dzień 31.12.2019r. w urzędzie pracy w Przysusze zarejestrowanych było 3391 osób z czego 1336 osób (39,39%) widniało jako osoby bezrobotne bez udokumentowanych kwalifikacji zawodowych bądź też posiadało niskie kwalifikacje mało przydatne na lokalnym rynku pracy. Analogicznie sytuacja wyglądała w latach 2015-2017. W każdym z tych badanych okresów największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowiły osoby zamieszkałe na wsi oraz długotrwale bezrobotne. Są to osoby mało aktywne zawodowo, które przez dłuższy okres czasu widnieją w ewidencji urzędu pracy nie podejmując żadnych większych działań zmierzających do poprawy swojej sytuacji zawodowej. Od 2015 roku udział osób długotrwale bezrobotnych utrzymuje się na poziomie powyżej 60% ogólnej liczby osób zarejestrowanych. Znajdują się oni w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy. Trudno jest im poradzić sobie z trudnościami związanymi z podjęciem zatrudnienia. Bierność zawodowa sprawia, że coraz bardziej oddalają się od rynku pracy. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na brak zatrudnienia pośród osób długotrwale bezrobotnych są niskie kwalifikacje zawodowe bądź ich brak.

W badanym okresie (2017-2019) bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych stanowili jedną z liczniejszych grup bezrobotnych - blisko 40% ogółu liczby osób widniejących w ewidencji urzędu. Czynniki, które mają wpływ na długotrwale pozostawanie w ewidencji bezrobotnych to min.: wiek osoby bezrobotnej, okres pozostawania bez zatrudnienia, doświadczenie zawodowe. To wszystko między innymi przyczynia się do braku zatrudnienia.

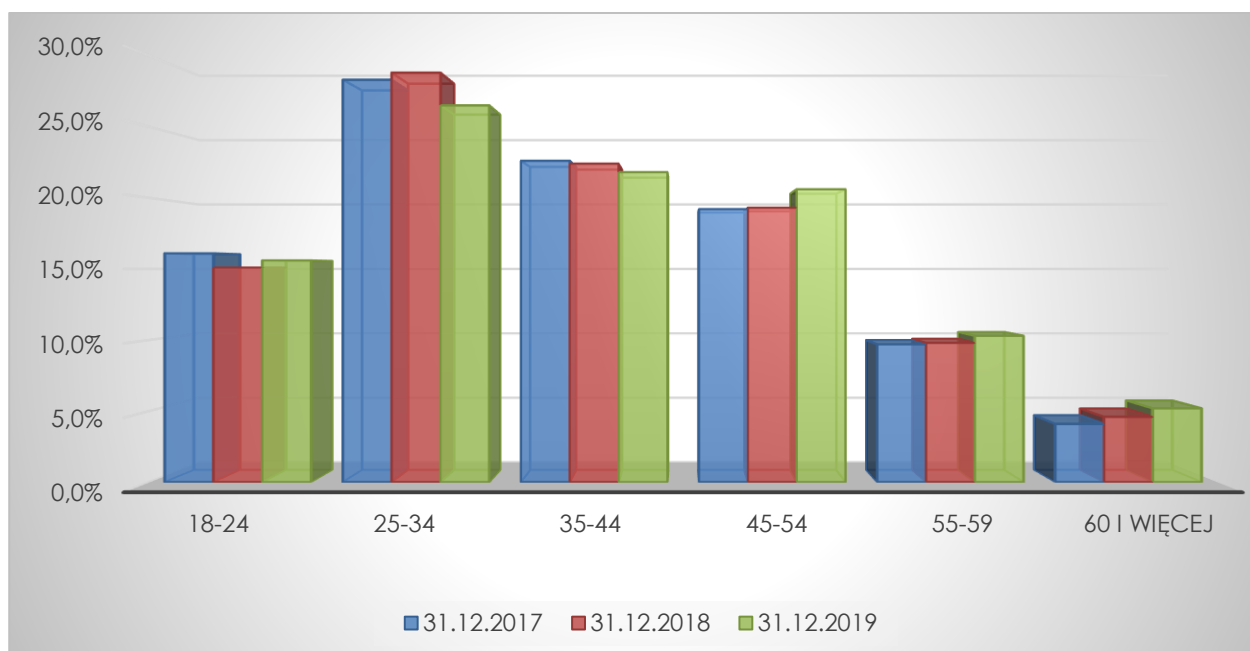
3.1. Wiek bezrobotnych

Najliczniejszą grupę osób bezrobotnych w latach 2017-2019 tworzą osoby w wieku od 25 do 34 lat. W okresie ostatnich trzech lat bezrobocie wśród tej grupy wiekowej jednak systematycznie spada. Na koniec 2019 roku zarejestrowanych było 899 osób w wieku 25-34 lata (26,5%), natomiast w 2017 roku 1059 (28,27%). Drugą najliczniejszą grupę stanowią osoby z przedziału wiekowego między 35 a 44 rokiem życia. Pomimo, iż na przełomie analizowanych lat liczba osób bezrobotnych w tym przedziale wiekowym również systematycznie spada to i tak stanowią oni jedną z najliczniejszych grup w ewidencji osób bezrobotnych. Na koniec 2019 roku w ewidencji osób bezrobotnych zarejestrowanych było 3391 osób z czego 740 osób w wieku 35-44 (21,8% ogółu). Zaś na końcu roku 2017 zarejestrowanych było 3746 osób z czego 846 (22,58% ogółu) stanowiły osoby bezrobotne z przedziału wiekowego 35-44. Opisaną powyżej sytuację prezentuje poniższa tabela i wykres.

Poniżej zaprezentowana jest tabela osób bezrobotnych z podziałem na poszczególne grupy wiekowe w latach 2017-2019.

BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU					
18-24	25-34	35-44	54-54	55-59	60 i więcej
31.12.2017					
605	1059	846	719	364	153
16,15%	28,27%	22,58%	19,19%	9,71%	4,08%
31.12.2018					
532	1014	789	677	343	160
15,1%	28,8%	22,4%	19,3%	9,8%	4,6%
31.12.2019					
530	899	740	700	348	174
15,6%	26,5%	21,8%	20,6%	10,3%	5,2%

Bezrobotni w podziale ze względu na wiek w latach 2017-2019

Bezrobotni w wieku 25-34 lat na terenie powiatu przysuskiego na dzień 31.12.2019r. stanowią 26,5% ogółu osób zarejestrowanych w urzędzie. Osoby znajdujące się w tej grupie wiekowej w przeważającej większości nie posiadają wykształcenia średniego, widnieją od dłuższego czasu w ewidencji osób bezrobotnych. Długotrwałe pozostawanie bez pracy sprawia, że zdobyty potencjał zawodowy traci na wartości a co z tym idzie coraz trudniej jest im znaleźć zatrudnienie.

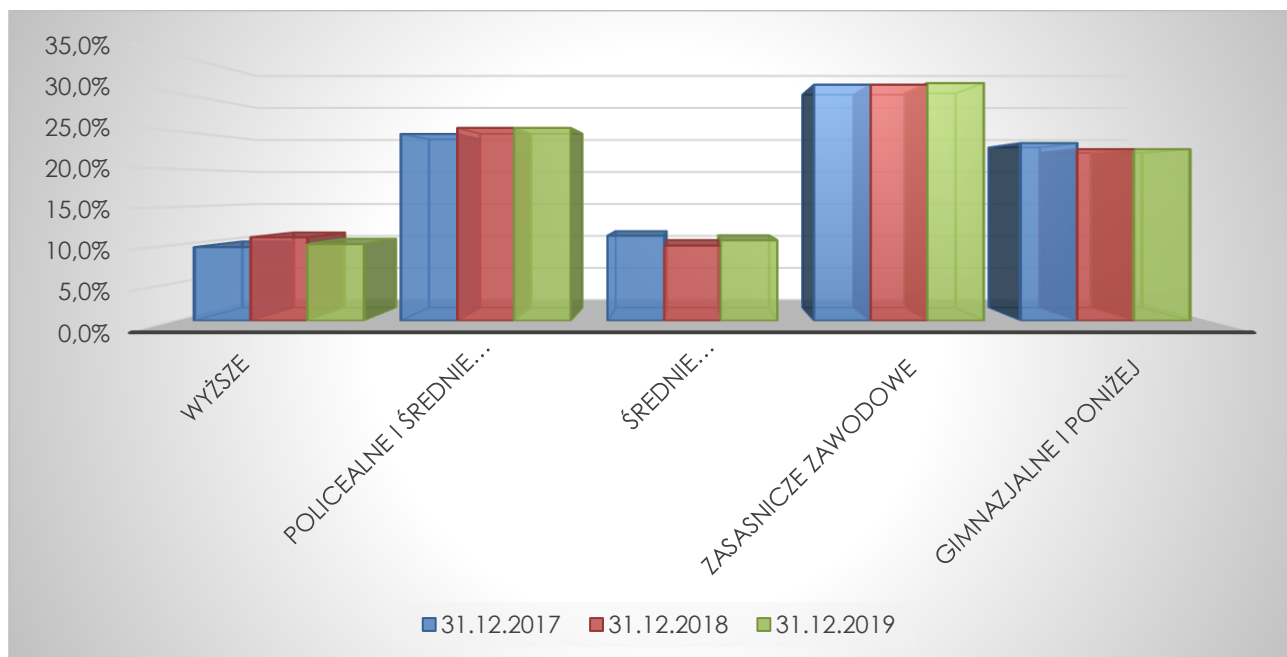
3.2. Wykształcenie

Osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Przysusze posiadają w przeważającej części niskie kwalifikacje zawodowe co znacznie utrudnia im podjęcie

stałego zatrudnienia. Poziom wykształcenia osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy określa tabela przedstawiona poniżej:

BEZROBOTNI WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA				
<i>Wyższe</i>	<i>Policealne i średnie zawodowe</i>	<i>Średnie ogólnokształcące</i>	<i>Zasadnicze zawodowe</i>	<i>Gimnazjalne i poniżej</i>
31.12.2017				
362	922	419	1165	878
9,66%	24,61%	11,18%	31,09%	23,43%
31.12.2018				
387	893	350	1092	793
11,0%	25,4%	9,9%	31,1%	22,6%
31.12.2019				
342	862	360	1060	767
10,1%	25,4%	10,6%	31,3%	22,6%

Bezrobotni według wykształcenia

Bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym stanowili na dzień 31.12.2019r. najliczniejszą grupę osób bezrobotnych - 1060 (31,3% ogółu bezrobotnych). W ciągu ostatnich lat sytuacja ta nie ulega znaczącej zmianie. Pomimo, iż bezrobocie wśród osób z niskim wykształceniem spada to w dalszym ciągu z wykształceniem zasadniczym zawodowym zarejestrowanych jest najwięcej osób. Kolejną liczną grupą widniejącą w ewidencji bezrobotnych są osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym i na dzień 31.12.2019r. było ich 862 osoby. W/w grupy osób bezrobotnych znajdują się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Wymagają

wsparcia ze strony urzędu w celu powrotu na rynek pracy. Brak odpowiedniego wykształcenia jest jednym z najważniejszych czynników utrudniającym podjęcie zatrudnienia. Nieodpowiednie wykształcenie staje się barierą, którą ciężko przewyciężyć dlatego też potrzebne jest im wsparcie w doborze dalszego kierunku kształcenia się zgodnie z ich zainteresowaniami oraz potrzebami lokalnego rynku pracy po to by było łatwiej znaleźć zatrudnienie.

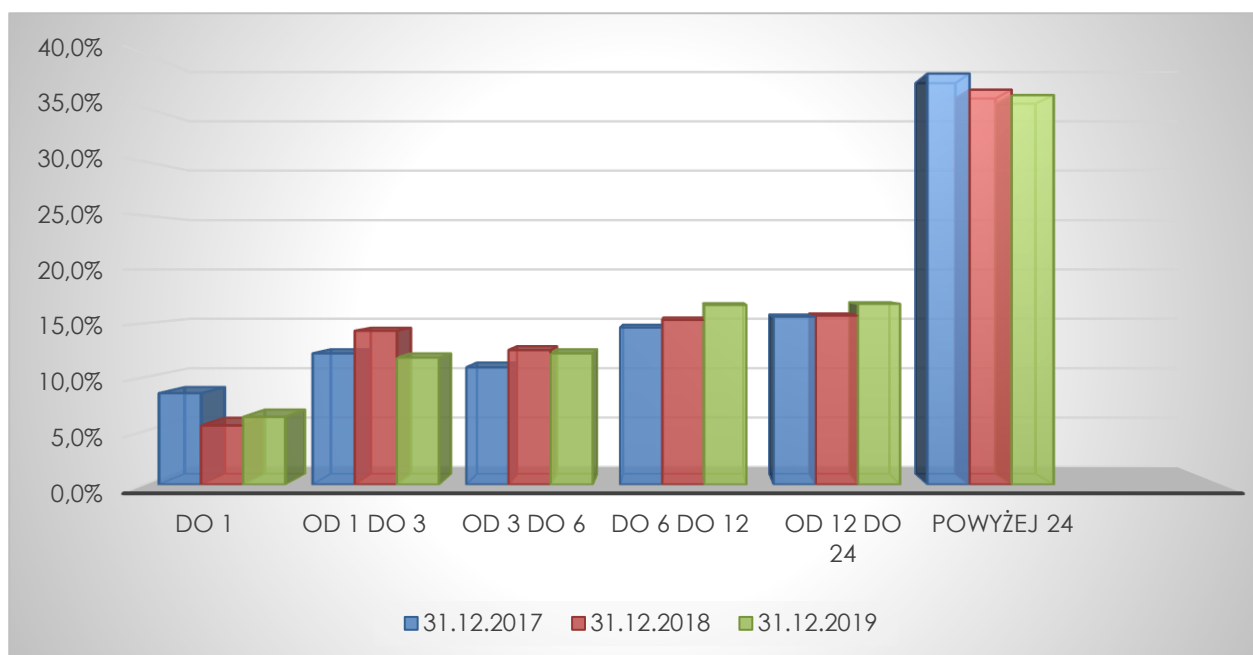
3.3. Czas pozostawania bez pracy

W roku 2019 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Przysusze było zarejestrowanych 3391 osób bezrobotnych (stan na dzień 31.12.2019r.). Osoby długotrwale bezrobotne figurujące w rejestrze bezrobotnych łącznie przez nieprzerwalny okres 12 miesięcy w okresie 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu, przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy 2213 osób (65,3% ogółu) z czego 1226 osób (36,2%) pozostaje w ewidencji bez pracy przez okres powyżej 24 miesięcy. Analizując sytuacje z lat poprzednich można zauważyć, iż sytuacja ta nie ulega znaczącej zmianie. W roku 2017 było ich 38,22% ogółu bezrobotnych, zaś w roku 2018 - 36,7%. Z roku na rok spada liczba osób długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy przez dłuższy okres czasu. Długotrwale pozostawanie poza rynkiem pracy sprawia, że osoby bezrobotne stają się bierne zawodowo, coraz trudniej jest im odnaleźć na wciąż zmieniającym się na rynku prac. Pozostawiając w ewidencji osób bezrobotnych przez dłuższy czas "bo tak jest wygodniej" wolą korzystać z innych form pomocy niż samemu podjąć zatrudnienie.

Tabela poniżej przedstawia liczbę osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy określoną w latach 2017-2019.

BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY W LATACH 2017-2019					
<i>do 1</i>	<i>od 1 do 3</i>	<i>od 3 do 6</i>	<i>do 6 do 12</i>	<i>od 12 do 24</i>	<i>powyżej 24</i>
31.12.2017					
319	456	407	548	584	1432
8,51%	12,17%	10,86%	14,62%	15,58%	38,22%
31.12.2018					
192	502	440	537	554	1290
5,5%	14,3%	12,5%	15,3%	15,7%	36,7%
31.12.2019					
214	402	415	565	569	1226
6,3%	11,8%	12,2%	16,7%	16,8%	36,2%

Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

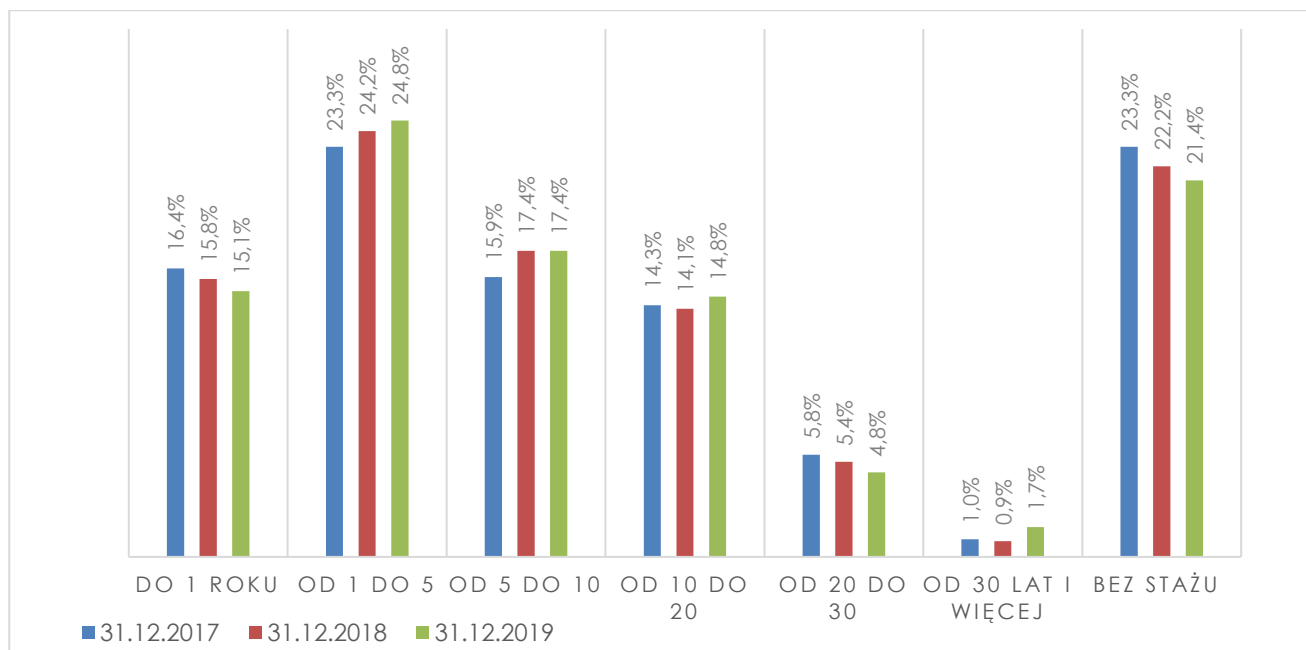

3.4. Staż pracy

W strukturze osób bezrobotnych nadal największy odsetek stanowią osoby bez stażu pracy (21,40%) – stan na 31.12.2019r. Duża liczba osób pozostających w ewidencji nie posiada żadnego stażu pracy, co znacznie utrudnia podjęcie zatrudnienia ponieważ nie posiadają doświadczenia w pracy. Na koniec 2019 roku osób bez żadnego udokumentowanego stażu pracy zarejestrowanych było 726 osób. Podejmowane są działania zmierzające do zmiany tego stanu rzeczy. Aktywizując bezrobotnych do zdobywania i podnoszenia swoich kwalifikacji, nabywania nowych doświadczeń i umiejętności, a tym samym pomaga w dążeniu do podjęcia zatrudnienia na dłuższy okres czasu celem zdobycia doświadczenia zawodowego. Najmniej liczną grupą są bezrobotni zarejestrowani z długoletnim stażem pracy (30 lat i więcej) – 1,7% ogółu bezrobotnych tj. 55 osób. Poniżej przedstawiona jest tabela stażu pracy osób bezrobotnych w poszczególnych latach (2017-2019) z podziałem na okres doświadczenia zawodowego.

BEZROBOTNI WEDŁUG STAŻU PRACY						
do 1 roku	od 1 do 5	od 5 do 10	od 10 do 20	od 20 do 30	od 30 lat i więcej	bez stażu
31.12.2017						
614	874	595	536	217	37	873
16,39%	23,33%	15,88%	14,30%	5,79%	0,98%	23,30%
31.12.2018						
557	852	611	494	190	32	779
15,8%	24,2%	17,4%	14,1%	5,4%	0,9%	22,2%
31.12.2019						
513	842	589	502	164	55	726
15,1%	24,8%	17,4%	14,8%	4,8%	1,7%	21,4%

Bezrobotni według stażu pracy w latach 2017-2019.

Przedłużający się brak zatrudnienia, brak możliwości samorealizacji na gruncie zawodowym sprawia, iż osoby bezrobotne mają zaniżone poczucie własnej wartości. Brak użyteczności społecznej oddala ich od reszty społeczeństwa. Aktywizacja bezrobotnych w takiej sytuacji na lokalnym rynku pracy jest szczególnie trudna. Brak doświadczenia zawodowego, brak odpowiedniego wykształcenia, długotrwały brak kontaktu z rynkiem pracy jest przyczyną tego, że grupa tych osób widnieje od dłuższego czasu w ewidencji bezrobotnych.

Powiatowy Urząd Pracy w Przysusze wciąż analizuje dane statystyczne dotyczące bezrobocia, bada jak zmienia się sytuacja bezrobotnych na przełomie lat, podejmuje działania mające na celu skuteczną aktywizację bezrobotnych.

3.5 Zamieszkali na wsi

	Rok 2017			Rok 2018			Rok 2019		
	Ogółem	w tym kobiety	%	Ogółem	w tym kobiety	%	Ogółem	w tym kobiety	%
Styczeń	3867	1775	45,90%	3391	1552	45,76%	3220	1504	46,70%
Luty	3785	1724	45,54%	3333	1524	45,72%	3149	1469	46,64%
Marzec	3625	1666	45,95%	3275	1505	45,95%	3053	1435	47,00%
Kwiecień	3466	1590	45,87%	3214	1496	46,54%	3012	1419	47,11%
Maj	3431	1603	46,72%	3215	1512	47,02%	3031	1424	46,98%
Czerwiec	3366	1578	46,88%	3186	1532	48,08%	3008	1406	46,74%
Lipiec	3419	1594	46,62%	3155	1505	47,70%	3008	1407	46,77%
Sierpień	3360	1559	46,39%	3117	1495	47,96%	3075	1472	47,86%
Wrzesień	3317	1533	46,21%	3147	1493	47,44%	3031	1439	47,47%
Październik	3175	1459	45,95%	3024	1418	46,89%	2957	1381	46,70%
Listopad	3203	1478	46,14%	3191	1501	47,03%	2962	1374	46,38%
Grudzień	3302	1521	46,06%	3116	1455	46,69%	3011	1392	46,23%

Poziom bezrobocia w latach 2017-2019 z podziałem na poszczególne miesiące

Z przedstawionej powyżej tabeli wynika, że mieszkańcy wsi są dominującą grupą wśród osób bezrobotnych. W końcu grudnia 2019 r. na wsi mieszkało **3.011** ogółu bezrobotnych (88,8%), w tym **1.392** kobiety. W stosunku do grudnia 2015 r. liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi **zmniejszyła się** o 291 osób. Pomimo spadku liczba osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi jest główną cechą rynku pracy powiatu przysuskiego, ponieważ mieszkańcy wsi są nadal jedną z dominujących grup osób bezrobotnych. Podobnie jak w całej bazie Urzędu wśród bezrobotnych mieszkańców wsi dominują osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby bez kwalifikacji zawodowych i bez wykształcenia średniego.

II. PROGNOZA ZAPOTRZEBOWANIE NA PRACOWNIKÓW

"Barometr zawodów" jest krótkookresową (jednoroczną) prognozą zapotrzebowania na pracowników. Jest realizowany na podstawie umowy pomiędzy Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej a wojewódzkimi urzędami pracy. Koordynatorem badań w województwie mazowieckim był Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie.

Prognoza zapotrzebowania na zawody tworzona jest dla każdego powiatu przez ekspertów, którzy posiadają wiedzę na temat lokalnego rynku pracy - głównie pracowników powiatowych urzędów pracy (pośrednicy pracy, doradcy zawodowi, osoby odpowiedzialne za współpracę z przedsiębiorcami, organizację szkoleń). Podczas oceny eksperci posługują się danymi na temat liczby ofert pracy oraz liczby osób zarejestrowanych w konkretnym zawodzie.

Jednocześnie, gromadzone **dane statystyczne nie oddają w pełni sytuacji na rynku pracy**. Nie dają bowiem odpowiedzi na pytania o to: czy osoba deklarująca umiejętności w konkretnym zawodzie jest w stanie wykonywać pracę na oczekiwanym poziomie, czy warunki oferowane przez lokalnych pracodawców są dla pracowników wystarczająco atrakcyjne lub czy pracodawca jest skłonny taką osobę zatrudnić i jakie są możliwe powody, dla których nie może tego zrobić (np. problem rzeczywistych kwalifikacji, odpowiedniego doświadczenia zawodowego, zbyt wysokich oczekiwań płacowych, itp.).

Właściwa ocena występujących zjawisk pozwala na sklasyfikowanie zawodów w trzy grupy, tj. deficytowe, nadwyżkowe i zrównoważone.

- **Zawody deficytowe** to takie, w których w najbliższym roku nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie w ich przypadku duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje – niewielka.
- **Zawody zrównoważone** to takie, w których liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia zatrudnienia w danym zawodzie (podaż i popyt zrównoważą się).
- **Zawody nadwyżkowe**, w których znalezienie pracy może być trudniejsze ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców.

Powiatowy Urząd Pracy w Przysusze w swoich działaniach wykorzystuje informacje uzyskane z badań realizowanych przez różne instytucje, np. z „Barometru zawodów”. Prognozę zapotrzebowania na pracowników na 2020 rok na terenie powiatu przysuskiego przedstawia poniższa tabela.

ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE Powiat przysuski
BAROMETR ZAWODÓW NA 2020 ROK

www.barometrzwodow.pl

DEFICYT	Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych	
Kosmetyczki Magazynierzy		
RÓWNOWAGA		
Administratorzy stron internetowych Agenci ubezpieczeniowi Akustycy i realizatorzy dźwięku Analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych Animatory kultury i organizatorzy imprez Architekci i urbaniści Architekci krajobrazu Archiwiści i muzealnicy Asystenci w edukacji Betoniarze i zbrojarze Bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej Biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy Blacharze i lakiernicy samochodowi Brukarze Ceramicy przemysłowi Cieśle i stolarze budowlani Cukiernicy Dekarze i blacharze budowlani Dentyści Diagności samochodowi Dziennikarze i redaktorzy Ekonomiści Elektrycy, elektromechanicy i elektrycy monterzy Farmaceuci Filolodzy i tłumacze Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy Fizjoterapeuci i masażyści Floryści Fotografowie Fryzjerzy Geodeci i kartografowie Gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozory Górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych Graficy komputerowi Inspektorzy nadzoru budowlanego Instruktorzy nauki jazdy Instruktorzy rekreacji i sportu Inżynierowie budownictwa Inżynierowie chemii i chemicy Inżynierowie elektrycy i energetycy Inżynierowie inżynierii środowiska Inżynierowie mechanicy Kamieniarze Kelnerzy i barmani Kierowcy autobusów Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych Kierowcy samochodów osobowych Kierownicy budowy Kierownicy ds. logistyki Kierownicy ds. produkcji Kierownicy ds. usług Kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu Kierownicy sprzedaży Kierownicy w instytucjach społecznych i kultury	Krawcy i pracownicy produkcji odzieży Kucharze Lakiernicy Lekarze Listonosze i kurierzy Logopedzi i audiofonolodzy Masarze i przetwórcy ryb Maszyniści Mechanicy maszyn i urządzeń Mechanicy pojazdów samochodowych Meteorolodzy, geolodzy, geografowie Monterzy elektronicy Monterzy instalacji budowlanych Monterzy konstrukcji metalowych Monterzy maszyn i urządzeń Monterzy okien i szklarze Murarze i tynkarze Nauczyciele języków obcych i lektorzy Nauczyciele nauczania początkowego Nauczyciele praktycznej nauki zawodu Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących Nauczyciele przedmiotów zawodowych Nauczyciele przedszkoli Nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych Obuwnicy Ogrodnicy i sadownicy Operatorzy aparatury medycznej Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych Operatorzy maszyn wókienniczych Operatorzy obrabiarek skrawających Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych Opiekunki dziecięce Optrycy i pracownicy wytwarzający protezy Pedagodzy Piekarze Pielęgniarki i położne Plastyki, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków Pomoce kuchenne Pomoce w gospodarstwie domowym Pozostali specjaliści edukacji Pracownicy administracyjni i biurowi Pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej Pracownicy ds. budownictwa drogowego Pracownicy ds. finansowo-księgowych ze znajomością języków obcych Pracownicy ds. jakości Pracownicy ds. ochrony środowiska i BHP Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości	Pracownicy ds. techniki dentystycznej Pracownicy myjni, pralni i prasowni Pracownicy obsługi ruchu szynowego Pracownicy ochrony fizycznej Pracownicy poczty Pracownicy poligraficzni Pracownicy przetwórstwa metali Pracownicy przetwórstwa spożywczego Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie Pracownicy służb mundurowych Pracownicy socjalni Pracownicy sprzedaży internetowej Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy Pracownicy usług pogrzebowych Pracownicy zajmujący się zwierzętami Prawnicy Projektanci i administratorzy baz danych, programiści Projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD Przedstawiciele handlowi Psycholodzy i psychoterapeuci Ratownicy medyczni Recepcjonisci i rejestratorzy Robotnicy budowlani Robotnicy leśni Robotnicy obróbki drewna i stolarze Robotnicy obróbki skóry Rolnicy i hodowcy Rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych Samodzielni księgowi Sekretarki i asystenci Socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych Spawacze Specjaliści administracji publicznej Specjaliści ds. finansowych Specjaliści ds. organizacji produkcji Specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży Specjaliści ds. rynku nieruchomości Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki Specjaliści rolnictwa i leśnictwa Specjaliści technologii żywności i żywienia Specjaliści telekomunikacji Spedytorzy i logistycy Sprzątaczk i pokojowe Sprzedawcy i kasjerzy Szefowie kuchni Ślusarze Tapicerzy Technicy budownictwa Technicy informatycy Technicy mechanicy Weterynarze Windykatorzy Zaopatrzeniowcy i dostawcy
NADWYŻKA		
Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych		

* "Barometr zawodów" Jest prognozą zapotrzebowania na pracowników w 2020 r. Badanie zostało przeprowadzone przez ekspertów na przełomie III i IV kwartału 2019 r. Sytuacja w niektórych zawodach może się zmienić w zależności od uwarunkowań rynkowych.

Z analizy powyższej tabeli wynika, iż jednym z najbardziej deficytowych zawodów, na które na lokalnym rynku pracy będzie duże zapotrzebowanie, a liczba osób bezrobotnych chętnych i gotowych do podjęcia zatrudnienia w określonym zawodzie jest niewielka to np. kosmetyczki, magazynierzy, opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej, wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych. Zawód nadwyżkowy jaki występuje na terenie powiatu przysuskiego według przeprowadzonej analizy rynku pracy, gdzie liczba osób zarejestrowanych w urzędzie pracy chętnych do podjęcia zatrudnienia jest wyższa niż liczba wolnych miejsc pracy w danym zawodzie. Zawód nadwyżkowy według barometru na 2020 r. dla powiatu przysuskiego to pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych.

Informacje uzyskane z Barometru są szczególnie wykorzystywane przy doborze kierunków szkoleń, po to aby dostosować kwalifikacje i umiejętności do potrzeb i oczekiwań pracodawców. Bezrobotni w 2020 roku będą kierowani głównie na szkolenia w zawodach deficytowych.

III. STAN BEZROBOCIA W I KWARTALE 2020 ROKU

Dokonując analizy sytuacji osób bezrobotnych na terenie powiatu przysuskiego w okresie I kwartału 2020 roku obserwujemy analogiczną sytuację jak w 3 poprzednich latach. Wśród osób zarejestrowanych dominują te same grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Na koniec marca 2020 roku w statystykach urzędu zarejestrowane były 3334 osoby w tym 1515 kobiet (45,44%). W stosunku do grudnia 2019 roku bezrobocie zmalało o 57 osób.

Struktura zarejestrowanych bezrobotnych w I kwartale 2020 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni zarejestrowani			
	ogółem		w tym z prawem do zasiłku	
	w końcu roku sprawozdawczego			
	razem	kobiety	razem	kobiety
Do 30 roku życia	946	427	140	66
Powyżej 50 roku życia	874	330	168	65
Długotrwale bezrobotne	2144	1028	11	4
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	1296	563	157	69
Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego	869	408	3	2
Posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	7	5	4	3
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r. życia	592	439	126	90
Bezrobotni niepełnosprawni	66	25	10	5
Zamieszkali na wsi	2966	1350	503	235

Na terenie powiatu przysuskiego najliczniejszą grupę stanowią osoby zamieszkujące na obszarze wiejskim (88,96%), osoby długotrwale bezrobotne (64,3%), bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych (38,4%), oraz osoby do 30 roku życia (28,2%) i po 50 roku życia (26,2%). Stopa bezrobocia w powiecie przysuskim w marcu 2020 roku wynosiła 17,5%.

IV. GRUPY BEZROBOTNYCH WYMAGAJĄCE WSPARCIA

Wnioski końcowe. Wyłonienie grup osób do aktywizacji i wskazanie rozwiązań problemu zawodowego w ramach form aktywizacji przewidzianych w ustawie.

Główną przyczyną bierności zawodowej osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Przysusze jest niewystarczająca liczba wolnych miejsc pracy na rynku lokalnym w stosunku do liczby osób w wieku aktywności zawodowej, pozostających bez zatrudnienia, które chcą pracę podjąć.

Niewspółmiernie wyższy popyt od podaży pracy sprawia, iż konkurencyjność osób bezrobotnych na rynku pracy, poziom zdolności do podjęcia i utrzymania zatrudnienia uzależniony jest od min.:

- poziomu i adekwatności do potrzeb rynku pracy wykształcenia,
- stażu pracy i doświadczenia zawodowego,
- przygotowania do poruszania się po rynku pracy,
- osobistego zaangażowania w proces poszukiwania zatrudnienia i kreatywności w tym zakresie,
- świadomości konieczności ustawicznego podnoszenia poziomu wiedzy, kwalifikacji i umiejętności.

Aktywna postawa w procesie podejmowania i kontynuowania pracy, samoświadomość, znajomość swoich mocnych-słabych stron, braków zawodowych i poziom motywacji do dokonania zmiany w tym zakresie decydują o sukcesie zawodowym.

Rolą Urzędu Pracy jest udzielenie pomocy osobom bezrobotnym, w tym grupom które cechuje najniższa aktywność zawodowa w przezwyciężeniu barier utrudniających lub uniemożliwiających podjęcie pracy.

Osoby bezrobotne oczekują od Urzędu umożliwienia dostępu do aktualnych ofert pracy, pomocy w podjęciu stabilnego zatrudnienia. Osoby, które pomimo podejmowanych prób powrotu bądź zaistnienia na rynku pracy po zakończonym procesie edukacji szkolnej pozostają bez zatrudnienia oczekują pomocy w ustaleniu ścieżki kariery zawodowej, ustaleniu predyspozycji zawodowych, pomocy w rozwiązaniu problemu zawodowego, nabyciu umiejętności poruszania się po rynku pracy, zdobyciu, zmianie, podwyższaniu kwalifikacji, umiejętności zawodowych, zdobyciu doświadczenia zawodowego.

Z przeprowadzonej analizy danych statystycznych dotyczących kształtowania się struktury i poziomu bezrobocia na przełomie lat 2017-2019 oraz I kwartału 2020r i wniosków wyciągniętych z informacji uzyskanych od osób bezrobotnych w ramach wywiadów prowadzonych podczas wizyt w urzędzie wynika, że na terenie powiatu Przysuskiego szczególne problemy związane z podjęciem i

utrzymaniem zatrudnienia mają poniższe grupy osób bezrobotnych pozostające w szczególnej sytuacji na rynku pracy i najliczniej reprezentatywne zarówno w latach poprzednich jak i obecnie:

1. bezrobotni zamieszkujący na obszarach wiejskich,
2. bezrobotni długotrwale pozostający bez zatrudnienia,
3. bezrobotni do 30 roku życia,
4. bezrobotni po 50 roku życia
5. bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych.

Bezrobotni zamieszkujący na obszarach wiejskich

stanowią najliczniejszą grupę osób bezrobotnych 88,79% ogółu bezrobotnych w 2019r. Bezrobotni mieszkający na wsi mają utrudniony dostęp do informacji nt. ofert pracy i do zakładów pracy z uwagi na miejsce zamieszkania. W dużej mierze utrzymują się z dorywczej pracy w nisko opłacanym rolnictwie, część ze źródeł dochodu przyznanych innym członkom gospodarstwa domowego: rent i emerytur.

Główne bariery jakie utrudniają im dostęp do zatrudnienia to:

- brak ofert pracy w miejscu zamieszkania,
- brak motywacji do poszukiwania i utrzymania zatrudnienia,
- brak środków finansowych na dojazdy do PUP, pracodawców, do pracy
- utrudniony dostęp do usług szkoleniowych,

W celu złagodzenia barier i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia wśród osób bezrobotnych zamieszkałych na obszarach wiejskich zasadnym staje się obejmowanie ich wsparciem:

1) usługi rynku pracy, w tym

- poradnictwo zawodowe, w celu ustalenia predyspozycji zawodowych, oceny problemu zawodowego, zasadności dokonania zmiany, uzupełnienia kwalifikacji,
- pośrednictwo pracy – będące źródłem informacji na temat wolnych ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy przez pracodawców oraz możliwości skorzystania z zatrudnienia subsydiowanego,
- szkolenia – umożliwią zdobycie kwalifikacji zawodowych zgodnych z zainteresowaniami uczestniczących w nich osób oraz potrzebami rynku pracy (w zawodach deficytowych), dających szansę na podjęcie zatrudnienia.

2) instrumenty rynku pracy

- subsydiowane zatrudnienie (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie pracy na wyposażonym, doposażonym stanowisku pracy) – dające szansę na podjęcie zatrudnienia, zdobycia doświadczenia zawodowego, sprawdzenia się w roli pracownika, będące źródłem dochodu,
- bezzwrotne dotacje finansowe na podjęcie działalności gospodarczej – umożliwiające realizację pomysłu na samodzielne zarobkowanie, a jednocześnie pozwalające na samorealizację zawodową i zwiększenie motywacji do działalności w obszarze gospodarczym,
- staże – umożliwiające zdobycia doświadczenia zawodowego,

- zwrot kosztów dojazdu do pup, pracodawców, do pracy- ułatwi mobilność osób korzystających z tego wsparcia,

- bon na zasiedlenie – pomoże podjąć osobom młodym decyzję o wyprowadzce do większych aglomeracji miejskich w celu podjęcia pracy, gdyż uzyskane środki pozwolą pokryć koszty zamieszkania i dojazdu w związku z podjęciem zatrudnienia poza miejscem stałego zamieszkania.

Bezrobotni długotrwale pozostający bez zatrudnienia,

stanowią 2213 osób 65,26% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w 2019 roku. Przedłużająca się bierność zawodowa powoduje dezaktualizację wiedzy i kwalifikacji, a jednocześnie pojawia się lęk przed nie sprawdzeniem się w roli pracownika, który ma wpływ na zaniżenie samooceny a co za tym idzie pasywne ustosunkowanie się do pracy i życia zawodowego. Ponadto wpływ na izolację zawodową i społeczną tej grupy mają psychologiczne skutki długotrwałego bezrobocia, a więc wycofanie się, niskie poczucie własnej wartości, brak poczucia bezpieczeństwa, bierność i bezradność. Długotrwała bierność zawodowa, brak możliwości zdobywania doświadczenia zawodowego skutkuje tym, iż 22,14% przedstawicieli grupy nie posiada żadnego stażu pracy i 40,31% krótki staż pracy nie przekraczający 5 lat, a 58,83% posiada wykształcenie zawodowe lub niższe. Główne bariery jakie utrudniają im dostęp do zatrudnienia to:

- brak ofert pracy,
- wiek
- ograniczenia zdrowotne,
- niski poziom wykształcenia,
- zdezaktualizowane, nieadekwatne do potrzeb lokalnych i ponadlokalnych rynków pracy kwalifikacje,
- brak doświadczenia zawodowego
- brak zdolności do utrzymania zatrudnienia,
- niska samoocena,
- szybkie zniechęcenie niepowodzeniami i w konsekwencji brak motywacji do poszukiwania pracy,
- problemy w kontaktach (bariera nieśmiałości)
- brak środków finansowych na poszukiwanie pracy poza miejscem zamieszkania,
- brak środków finansowych na podnoszenie we własnym zakresie kwalifikacji.

W celu złagodzenia barier i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia wśród osób długotrwale bezrobotnych zasadnym staje się obejmowanie ich następującymi formami wsparcia:

1) usługi rynku pracy, w tym

- poradnictwo zawodowe, w celu ustalenia predyspozycji zawodowych, oceny problemu zawodowego, zasadności dokonania zmiany, uzupełnienia kwalifikacji. Udział w zajęciach z doradcą zawodowym pomoże wypracować aktywną postawę wobec poszukiwania pracy, wpłynie na poprawę samooceny, usunie barierę nieśmiałości, a także obawy przed bezpośrednim kontaktem z pracodawcą i pozwoli bezrobotnym odpowiednio zaprezentować się na ewentualnej rozmowie kwalifikacyjnej.

- pośrednictwo pracy – będące źródłem informacji na temat wolnych ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy przez pracodawców oraz możliwości skorzystania z zatrudnienia subsydiowanego,
- szkolenia – umożliwią uaktualnienie lub zdobycie kwalifikacji zawodowych zgodnych z zainteresowaniami uczestniczących w nich osób oraz potrzebami rynku pracy (w zawodach deficytowych), dających szansę na podjęcie zatrudnienia.

2) instrumenty rynku pracy

- subsydiowane zatrudnienie (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie pracy na wyposażonym, doposażonym stanowisku pracy) – dające szansę na podjęcie zatrudnienia, zdobycia doświadczenia zawodowego, sprawdzenia się w roli pracownika, będące źródłem dochodu,
- bezzwrotne dotacje finansowe na podjęcie działalności gospodarczej – umożliwiające realizację pomysłu na samodzielne zarobkowanie, a jednocześnie pozwalające na samorealizację zawodową i zwiększenie motywacji do działalności w obszarze gospodarczym
- staże – umożliwiające zdobycia doświadczenia zawodowego
- zwrot kosztów dojazdu do pracy, bon zasiedleniowy- ułatwi mobilność zawodową osób korzystających z tego wsparcia.

Osoby do 30 roku życia

na terenie powiatu przysuskiego w 2019 roku stanowią 29,34% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Są to głównie bezrobotni nie posiadający doświadczenia, stażu pracy, ze średnim wykształceniem. Długotrwałym bezrobociem dotkniętych jest 48,9%% grupy. Osoby młode są szczególnie zagrożone bezrobociem, gdyż nie posiadają doświadczenia zawodowego które jest głównym wyznacznikiem bycia konkurencyjnym na rynku pracy. Pomimo tego, iż są bardziej mobilne od osób ze starszych grup wiekowych, lepiej wykształcone często przez lata pozostają w rejestrach bezrobotnych. Pozostawanie młodych ludzi bez pracy, brak startu zawodowego powoduje utratę zdobytych kwalifikacji, zniechęcenie i doprowadza często do patologii społecznych. Główne bariery jakie utrudniają osobom młodym dostęp do pracy to:

- brak ofert pracy,
- wiek,
- brak doświadczenia zawodowego,
- szybkie zniechęcenie niepowodzeniami i w konsekwencji brak motywacji do poszukiwania pracy,
- brak kwalifikacji dostosowanych do potrzeb rynku pracy,
- brak wiedzy na temat sposobów poszukiwania pracy,
- brak środków finansowych na dojazd do pracy,
- brak środków finansowych na start zawodowy poza miejscem zamieszkania
- brak środków do życia, co powoduje wykluczenie z uczestnictwa w wielu dziedzinach życia, w tym brak w dobie powszechnej informatyzacji środków na zakupienie sprzętu komputerowego grozi wykluczeniem cyfrowym.

W celu złagodzenia barier i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia wśród osób bezrobotnych do 30 roku życia zasadnym staje się obejmowanie ich następującymi formami wsparcia:

1) usługi rynku pracy, w tym:

- poradnictwo zawodowe, w celu ustalenia predyspozycji zawodowych, oceny problemu zawodowego, zasadności dokonania zmiany, uzupełnienia kwalifikacji. Udział w zajęciach z doradcą zawodowym pomoże wypracować aktywną postawę wobec poszukiwania pracy, wpłynie na poprawę samooceny, usunie barierę nieśmiałości, a także obawy przed bezpośrednim kontaktem z pracodawcą i pozwoli bezrobotnym odpowiednio zaprezentować się na ewentualnej rozmowie kwalifikacyjnej.
- pośrednictwo pracy – będące źródłem informacji na temat wolnych ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy przez pracodawców oraz możliwości skorzystania z zatrudnienia subsydiowanego,
- szkolenia, umożliwią zdobycie kwalifikacji zawodowych zgodnych z zainteresowaniami uczestniczących w nich osób jak i potrzebami rynku pracy (w zawodach deficytowych) .

2) instrumenty rynku pracy, w tym:

- staże, staże w ramach bonu stażowego – umożliwiające zdobycia doświadczenia zawodowego
- bony szkoleniowe – umożliwią podniesienie lub zdobycie kwalifikacji zawodowych zgodnych z zainteresowaniami uczestniczących w nich osób, dających szansę na podjęcie zatrudnienia.
- subsydiowane zatrudnienie (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie pracy na wyposażonym, doposażonym stanowisku pracy, refundacja składek na ubezpieczenie społeczne, zatrudnienie w ramach bonu zatrudnieniowego) – dające szansę na podjęcie zatrudnienia, zdobycia doświadczenia zawodowego, sprawdzenia się w roli pracownika, będące źródłem dochodu,
- bezzwrotne dotacje finansowe na podjęcie działalności gospodarczej – umożliwiające realizację pomysłu na samodzielne zarobkowanie, a jednocześnie pozwalające na samorealizację zawodową i zwiększenie motywacji do działalności w obszarze gospodarczym
- zwrot kosztów dojazdu do pracy- ułatwi mobilność przestrzenną osób korzystających z tego wsparcia,
- pomoc finansowa na start zawodowy poza miejscem zamieszkania (np. koszty zakwaterowania czy bon na zasiedlenie).

Bezrobotni po 50 roku życia

w 2019 roku na terenie powiatu przysuskiego stanowią 25,68% ogółu bezrobotnych (871 osób). Bezrobotni powyżej 50 roku życia, to osoby którym w niedługim czasie przysługiwać będzie prawo do emerytury, a ze względu na wiek napotykać na problemy ze znalezieniem zatrudnienia. Bezrobotni w tej grupie wiekowej w większości nie posiadała wykształcenia średniego, ich atutem zawodowym jest niewątpliwie długoletni staż pracy, niestety długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia sprawia, że ten potencjał zawodowy traci na wartości z punktu widzenia rynku pracy z każdym rokiem pozostawania w rejestrach bezrobotnych. Nabyta w pracy wiedza i posiadane umiejętności ulegają dezaktualizacji w związku z rozwojem techniki i zmianą technologii stosowanych w gospodarce z biegiem lat. Osoby te tracą motywację do poszukiwania pracy, żyją z

zasiłków i dochodów innych członków rodziny. Boją się ryzyka prowadzenia własnej działalności gospodarczej, sceptycznie podchodzą do podwyższania kwalifikacji w ramach szkoleń, twierdzą, że: „w ich wieku nauka nie wchodzi do głowy”. Ubóstwo, które im zagraża ze względu na pozostawanie przez długi okres czasu bez pracy, bez źródła dochodu sprawia, iż zamykają się w domu, nie dbają o swój wygląd, są negatywnie postrzegani przez osoby posiadające wyższy status finansowy. Główne bariery jakie utrudniają im dostęp do zatrudnienia to:

- długotrwałe pozostawanie poza rynkiem pracy,
- niskie wykształcenie (podstawowe i zawodowe),
- problemy zdrowotne,
- dyskryminacja ze względu na wiek,
- niska lub brak motywacji do poszukiwania zatrudnienia
- niskie poczucie własnej wartości,
- brak znajomości nowych technologii i obawa przed nimi,
- niechęć do doksztalcania się,
- niska mobilność.

Głównym problemem osób bezrobotnych ze starszych grup wiekowych jest długookresowe pozostawanie poza rynkiem pracy po utracie zatrudnienia. Osoby te przede wszystkim oczekują pomocy w podjęciu zatrudnienia.

W celu złagodzenia barier i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia wśród osób należących do starszych grup wiekowych osób bezrobotnych zasadnym staje się obejmowanie ich następującymi formami wsparcia:

1) usługi rynku pracy, w tym

- poradnictwo zawodowe, w celu ustalenia predyspozycji zawodowych, oceny problemu zawodowego, zasadności dokonania zmiany, uzupełnienia kwalifikacji. Udział w zajęciach z doradcą zawodowym pomoże wypracować aktywną postawę wobec poszukiwania pracy, wpłynie na poprawę samooceny, usunie barierę nieśmiałości, a także obawy przed bezpośrednim kontaktem z pracodawcą i pozwoli bezrobotnym odpowiednio zaprezentować się na ewentualnej rozmowie
- pośrednictwo pracy – będące źródłem informacji na temat wolnych ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy przez pracodawców oraz możliwości skorzystania z zatrudnienia subsydiowanego,
- szkolenia – umożliwią uaktualnienie lub zdobycie kwalifikacji zawodowych zgodnych z zainteresowaniami uczestniczących w nich osób i potrzebami rynku pracy, dających szansę na podjęcie zatrudnienia,

2) instrumenty rynku pracy

- subsydiowane zatrudnienie (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie pracy na wyposażonym, doposażonym stanowisku prac, dofinansowanie zatrudnienia) – dające szansę na podjęcie zatrudnienia, zdobycia doświadczenia zawodowego, sprawdzenia się w roli pracownika, będące źródłem dochodu,
- staże – umożliwiające zdobycia doświadczenia zawodowego,

- zwrot kosztów dojazdu do pracy,- ułatwi mobilność zawodową osób korzystających z tego wsparcia
- szkolenia – umożliwią uaktualnienie lub zdobycie kwalifikacji zawodowych zgodnych z zainteresowaniami uczestniczących w nich osób i potrzebami rynku pracy, dających szansę na podjęcie zatrudnienia,

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych.

Na koniec 2019 39,39% bezrobotnych nie posiada kwalifikacji zawodowych. Są też grupą dominującą wśród osób pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy oraz najczęściej rejestrujących się w roku w PUP. Grupa ta ma problemy z długookresowym utrzymaniem stabilnego zatrudnienia. Nawet jeśli podejmuje pracę jest to często zatrudnienie sezonowe, nisko opłacane. Osoby bez kwalifikacji zawodowych cechuje niska motywacja do podnoszenia kwalifikacji, niska mobilność w poszukiwaniu zatrudnienia. Są to osoby bardzo często latami pracujące w szarej strefie, nie mogące udokumentować swojego dorobku zawodowego i doświadczenia zawodowego.

Główne bariery jakie utrudniają im dostęp do zatrudnienia to:

- brak ofert pracy
- sezonowość zatrudnienia,
- niski poziom wykształcenia,
- zdezaktualizowane, nieadekwatne do potrzeb lokalnych i ponadlokalnych rynków pracy kwalifikacje,
- brak udokumentowanego doświadczenia zawodowego i stażu pracy,
- brak zdolności do utrzymania zatrudnienia
- niska samoocena,
- brak motywacji do poszukiwania pracy,
- brak środków finansowych na poszukiwanie pracy poza miejscem zamieszkania,
- brak środków finansowych na podnoszenie we własnym zakresie kwalifikacji.

W celu złagodzenia barier i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia wśród osób długotrwale bezrobotnych zasadnym staje się obejmowanie ich następującymi formami wsparcia:

1) usługi rynku pracy, w tym

- poradnictwo zawodowe, w celu ustalenia predyspozycji zawodowych, oceny problemu zawodowego, zasadności dokonania zmiany, uzupełnienia kwalifikacji,
- pośrednictwo pracy – będące źródłem informacji na temat wolnych ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy przez pracodawców oraz możliwości skorzystania z zatrudnienia subsydiowanego,
- szkolenia – umożliwią uaktualnienie lub zdobycie kwalifikacji zawodowych zgodnych z zainteresowaniami uczestniczących w nich osób oraz potrzebami rynku pracy (w zawodach deficytowych) , dających szansę na podjęcie zatrudnienia.

2) instrumenty rynku pracy

- subsydiowane zatrudnienie (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie pracy na wyposażonym, doposażonym stanowisku pracy) – dające szansę na podjęcie zatrudnienia, zdobycia doświadczenia zawodowego, sprawdzenia się w roli pracownika, będące źródłem dochodu,
- bezzwrotne dotacje finansowe na podjęcie działalności gospodarczej – umożliwiające realizację pomysłu na samodzielne zarobkowanie, a jednocześnie pozwalające na samorealizację zawodową i zwiększenie motywacji do działalności w obszarze gospodarczym
- staże – umożliwiające zdobycia doświadczenia zawodowego
- zwrot kosztów dojazdu do pracy oraz bon na zasiedlenie - ułatwią mobilność osób korzystających z tego wsparcia. Pozwolą podjąć i utrzymać zatrudnienie poza miejscem zamieszkania co utrudnia brak środków.

Spis treści

Analiza sytuacji na rynku pracy powiatu przysuskiego	1
Wstęp	2
I. Charakterystyka bezrobocia w powiecie przysuskim	3
1. Poziom bezrobocia	3
2. Stopa bezrobocia	4
3. Struktura bezrobocia	5
3.1 Wiek bezrobotnych	6
3.2 Wykształcenie	7
3.3 Czas pozostawania bez pracy	9
3.4 Staż pracy	10
3.5 Zamieszkali na wsi	11
II. Prognoza zapotrzebowania na pracowników	12
III. Stan bezrobocia w I kwartale 2020r	14
IV. Grupy bezrobotnych wymagające wsparcia	15

Z up. Starosty inż. Jan Kwaśniewski
Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy
w Przysusze